

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut med den kommende revision af folkeskoleloven pålægges at sikre, at der fremover maksimalt på være 18 elever pr. klasse i folkeskolen.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut takker Inatsisartutmedlem Peter Olsen for forslaget om, at der fremover maksimalt må være 18 elever pr. klasse i folkeskolen.

International forskning i klassestørrelser er uenige om, hvorvidt små eller store klasser er bedst for elevernes læring og trivsel. Der er forskere, der mener, at det ikke alene er antallet af elever i folkeskoleklasserne, der er afgørende for elevernes udbytte af undervisningen, men derimod lærernes evner og muligheder for at tilrettelægge undervisningen. Omvendt er der også forskere, der mener at kunne se en sammenhæng mellem mindre klassestørrelser og bedre resultater i både skolen og for succes senere i livet. I et stort anlagt dansk forskningsprojekt har VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd - analyseret 127 studier fra 41 lande om klassestørrelser. I undersøgelsen konkluderes forsigtigt, at klassestørrelsen har minimal betydning for elevers præstationer i skolen.

Både i Grønland og Danmark er der også fortalere for mindre klassestørrelser, der blandt andet argumenterer med, at man med mange elever i en klasse kan have svært ved at få tid til den enkelte elev. Lærernes organisation IMAK har ligeledes argumenteret for lavere elevtal i klasserne, blandt andet med den begrundelse at det vil skabe mere ro. Omvendt er der også argumenter for, at klasserne ikke må blive for små, da det kan gå ud over klassens sociale og faglige samspil. I Danmark drøftes spørgsmålet om klassekvotient også. Her er der blandt andet forslag om at sænke maksimum-elevtallet fra 28 til 24 elever i en klasse.

Som det fremgår af Naalakkersuisuts svar på forslagsstillerens § 37 spørgsmål nr. 242 fra i år om klassestørrelser, har 486 klasser ud af i alt 604 klasser på landsplan et elevtal på 18 eller derunder. Det svarer til 80% af alle klasser på landsplan. Af samme svar fremgår det ligeledes, at der på landsplan kun er 6 klasser med 26 elever, hvilket ifølge gældende lovgivning er det maksimale elevtal pr. klasse. Der er ikke foretaget systematiske analyser af, hvorvidt elever fra disse skoler med lav klassekvotient klarer sig bedre til prøver eller test end elever fra store klasser i landet, men ved en gennemgang af resultaterne, er der er noget, der tyder på, at det ikke helt forholder sig således. De fleste klasser med over 18 elever findes i Kommuneqarfik Sermersooq – nærmere bestemt Nuuk – og elever fra disse klasser klarer sig mindst lige så godt, hvis ikke bedre, i nogle af folkeskolens fag og fagområder til test og prøver.

Naalakkersuisut mener, at det i visse tilfælde kan være en fordel, at elevtallet i en klasse ikke er for højt. Det kan være af hensyn til de fysiske rammer, altså klasserumsstørrelse, at det vil være mest hensigtsmæssigt med et lavt elevtal. Der kan dog også være andre pædagogiske hensyn, hvor der vil være fordele ved at etablere mindre klassestørrelser eller hold, hvis f.eks. elevgruppens sammensætning gør det nødvendigt med færre elever i klassen. Denne mulighed eksisterer allerede i gældende lovgivning, hvor det er op til de kommunale myndigheder at bestemme skolestruktur, herunder antallet af klasser og elever i klassen eller på holdene ud fra de stedlige behov og ressourcer. Gældende lovgivning giver også vide muligheder for at anvende tolærerordning eller andre støtteformer, såfremt for eksempel klassestørrelse eller elevsammensætning taler herfor.

Vi har som bekendt stadig stor lærermangel i landet, hvor ca. 270 lærerstillinger i dag bliver dækket af enten timelærere, pædagoguddannede forskolelærere samt ved undervisernes overtid. Naalakkersuisut er bekymret for, at en generel reduktion af det maksimale elevtal kan få negative følger for især de mindre skolesteder på kysten. Der vil blive behov for flere uddannede underviserstillinger, og det vil hovedsageligt være Nuuk by, der vil få behov for flere lærerstillinger. Naalakkersuisut anslår i svar til § 37 spørgsmål nr. 242, at der mindst vil blive behov for yderligere 62 stillinger på landsplan, vel at mærke stillinger som nogle kommuner allerede har svært ved at besætte med uddannet personale. Naalakkersuisut er bekymret for, at dette blot vil resultere i, at flere uddannede lærere søger mod hovedstaden og dermed dræne de mindre byer for uddannede lærere. Dette vil i værste fald resultere i endnu større lærermangel de mindre steder i landet med den konsekvens, at der må ansættes flere ikke-uddannede undervisere – måske særligt de steder, hvor lærermanglen i forvejen er størst. Sagt med andre ord frygter Naalakkersuisut, at en reduktion af det maksimale elevtal fra 26 til 18 blot vil resultere i, at flere elever end hidtil skal undervises af ikke-uddannet personale, og at dette kan få konsekvenser for elevernes faglige udbytte af undervisningen og dermed også deres resultater.

Naalakkersuisut er således af den opfattelse, at man ved at reducere det maksimale elevtal risikerer at forringe undervisningen for større elevgrupper grundet den generelle lærermangel, således at det overordnet betragtet ikke vil gavne folkeskolen i landet. Herudover kan det få yderligere negative konsekvenser at reducere det maksimale elevtal, så længe forskningen i klassestørrelser ikke entydigt kan understøtte, at mindre klasser er bedst for elevernes læring og trivsel.

I bestræbelserne på at forbedre folkeskolen har kommunerne igangsat det fælleskommunale projekt 'Kivitsisa', hvor der blandt andet er fokus på at højne kvaliteten af undervisningen. Samtidig er Naalakkersuisut i gang med analyse- og udviklingsprojektet 'Et sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem'. Det er vigtigt at have fokus på at få uddannet flere lærere set i lyset af den store lærermangel, der er i landet. I forlængelse af det er der fokus på en læreruddannelse af høj kvalitet. Der er også indsats for at tiltrække flere unge til læreruddannelsen og øge gennemførelsesprocenten, og de senere år er optaget på uddannelsen øget. For at højne kvaliteten af folkeskolen, er der også fokus på at styrke skoleledelsen og videreudvikle gode efter- og videreuddannelsesmuligheder, tiltag som samtidig skal fastholde lærerne og skolelederne i folkeskolen. Desuden er det meget vigtigt, at vi som samfund i fællesskab arbejder for at bedre børns vilkår og trivsel og derigennem styrke deres undervisningsparathed.

Med disse bemærkninger indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.